

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙ**

ПОЛОЖЕННЯ

**про неформальну та інформальну освіту
Державного університету телекомунікацій**

Затверджено на засіданні Вченої ради
Державного університету телекомунікацій
протокол № 404 від “ 16 ” 09 2019 року

Київ – 2019

1. Загальні положення

1.1. Положення регламентує діяльність Державного університету телекомунікацій (далі - Університет) щодо організації неформальної та інформальної освіти учасників освітнього процесу та встановлює порядок організації її отримання.

1.2. Положення розроблено на підставі:

Законів України від 05 вересня 2017 року «Про освіту» № 2145-VIII, від 01 липня 2014 року «Про вищу освіту» № 1556-VII та від 26 листопада 2016 року «Про наукову та науково-технічну діяльність» № 848-VIII;

Постанови Кабінету Міністрів України від 13 квітня 2011 р. № 411 «Питання навчання студентів та аспірантів, стажування наукових і науково-педагогічних працівників у провідних закладах вищої освіти та наукових установах за кордоном»;

Постанови Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти»;

Постанови Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 р. № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників»;

стандартів вищої освіти;

інших нормативно-правових актів у галузі вищої освіти.

1.3. Неформальна освіта - це освіта, яка здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій.

Інформальна освіта (самоосвіта) - це освіта, яка передбачає самоорганізоване здобуття особою певних компетентностей, зокрема під час повсякденної діяльності, пов'язаної з професійною, громадською або іншою діяльністю, родиною чи дозвіллям.

Неформальна (інформальна) освіта є додатком, альтернативою та/або доповненням до формальної освіти у процесі навчання людини протягом всього життя.

Це можуть бути короткотермінові програми та/або програми низької інтенсивності, що надаються у вигляді коротких курсів, майстер-класів та семінарів. Неформальна освіта зазвичай веде до отримання кваліфікацій, що не визнаються як формальні відповідними національними органами управління освітою, або взагалі не передбачає надання кваліфікацій.

Це освіта, яка здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій. Результати навчання, здобуті

шляхом неформальної (інформальної) освіти, визнаються в системі формальної освіти в порядку, визначеному законодавством.

2. Цілі, завдання та класифікація неформальної (інформальної) освіти учасників освітнього процесу в Університеті

2.1. Основними цілями є:

професійний розвиток учасників освітнього процесу відповідно до державної політики у галузі освіти та забезпечення якості освіти;
підвищення якості освітніх послуг, які надаються Університетом;
підвищення ефективності наукових досліджень;
підвищення конкурентоздатності випускників Університету на українському та міжнародному ринках освітніх послуг та праці;
збагачення індивідуального досвіду учасників освітнього процесу щодо інших моделей створення та поширення знань;
залучення світового інтелектуального потенціалу до Університету на основі двосторонніх та багатосторонніх угод між закладами вищої освіти-партнерами.

2.2. Основними завданнями є:

удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей у межах професійної діяльності або галузі знань з урахуванням вимог відповідного професійного стандарту;
набуття професійного досвіду під час проходження стажування з метою підвищення кваліфікації;
підвищення рівня володіння іноземними мовами;
підвищення рівня теоретичної та практичної підготовки учасників освітнього процесу, проведення досліджень з використанням сучасного обладнання і технологій, опанування новітніми методами дослідження, набуття досвіду проведення науково-дослідної роботи та впровадження її результатів;
поглиблення знань національних культур інших країн;
підтримка соціальних, економічних, культурних, політичних взаємовідносин та зв'язків з іншими країнами;
формування та розвитку цифрової, управлінської, комунікаційної, медійної, інклюзивної, мовленнєвої компетентностей;
формування життєвих і робочих навиків, спрямованих на соціальний або культурний розвиток.

2.3. Неформальна освіта учасників освітнього процесу здійснюється на підставі міждержавних угод про співробітництво в галузі освіти, укладення угод про співробітництво між іноземним закладом вищої освіти та Університетом, між двома закладами вищої освіти України, між групою закладів вищої освіти різних країн за узгодженими та затвердженими в установленому порядку

угодами про навчання здобувачів вищої освіти та програмами навчальних дисциплін.

Типи професійних кваліфікацій, отримуваних за межами формальної освіти:

навчання із сертифікацією (за міжнародними стандартами оцінювання) знань іноземних (міжнародних) мов;

навчання в рамках академічного співробітництва з закладами вищої освіти-партнерами;

короткострокові курси направлені на підвищення кваліфікації через формальну і / або неформальну освіту за різними напрямками.

3. Організаційне та інформаційне забезпечення неформальної освіти учасників освітнього процесу в Університеті

3.1. До участі у програмах неформальної освіти допускаються здобувачі вищої освіти з другого курсу освітньо-кваліфікаційного рівня магістра та здобувачів третього освітньо-кваліфікаційного рівня доктора філософії.

3.2. Неформальна освіта здійснюється за власним бажанням здобувачів вищої освіти. Учасники освітнього процесу з урахуванням результатів самооцінки компетентностей і професійних потреб самостійно обирають конкретні форми, види, напрями та суб'єктів надання освітніх послуг з підвищення кваліфікації.

Підготовка та проведення заходів щодо організації неформальної освіти повинні бути завершені:

до початку літніх канікул - якщо навчання планується розпочати в осінньому семестрі;

до початку зимових канікул - якщо навчання планується розпочати у весняному семестрі.

3.3. В організації неформальної освіти учасників освітнього процесу Університету безпосередньо беруть участь:

деканати інститутів Університету, випускові кафедри, відділ міжнародних зв'язків, відділ організації проведення підготовки та атестації аспірантів та докторантів та навчально-науковий центр.

Етапи, тривалість та зміст навчання визначаються навчальними планами та графіками навчального процесу Університету та навчального закладу-партнеру. Узгоджені навчальні плани, графіки навчального процесу та угоди про навчання затверджуються ректором (проректором з науково-педагогічної роботи) Університету та керівником закладу вищої освіти-партнеру.

Навчання учасників освітнього процесу у закладі вищої освіти-партнері реалізується у формі приватної поїздки та за рахунок академічної відпустки.

3.4. Інформаційне забезпечення неформальної освіти в Університеті здійснює:

відділ організації проведення підготовки та атестації аспірантів та докторантів який інформує навчально-наукові інститути про стан міжнародного співробітництва, розміщує відповідну інформацію на веб-сайті Університету та забезпечує доведення інформації про закордонних партнерів, програми академічного обміну учасників освітнього процесу, конкурси, які оголошені МОН України до учасників освітнього процесу;

навчально-науковий центр який інформує навчально-наукові інститути Університету про поточний стан взаємодії з українськими закладами вищої освіти та розміщує відповідну інформацію на веб-сайті Університету;

навчально-наукові інститути, що беруть участь у програмах неформальної освіти, розміщує на сайті Університету інформацію про свою можливість направити здобувачів вищої освіти на навчання в інший вищий навчальний заклад.

4. Визнання неформальної та інформальної освіти учасників освітнього процесу

4.1. За результатами навчання із сертифікацією знань іноземних мов здобувач вищої освіти, який підтвердив свій рівень знань дійсним сертифікатом тестів TOEFL, або International English Language Testing System, або сертифікатом Cambridge English Language Assessment (не нижче B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти або аналогічного рівня) звільняється від складання вступного іспиту з іноземної мови. Під час визначення результатів конкурсу зазначені сертифікати прирівнюються до результатів вступного іспиту з іноземної мови з найвищим балом.

Період, протягом якого здобувач вищої освіти проходив курс навчання в закладі-партнері, еквівалентний подібному періоду в Університеті, визнається за умови успішного завершення навчання та представлення здобувачем вищої освіти документа, в якому вказані результати його навчання (Академічна довідка – Transcript of Records).

Визнання результатів навчання в рамках академічного співробітництва з закладами вищої освіти-партнерами здійснюється з використанням європейської системи трансферу та накопичення кредитів ЄКТС або з використанням системи оцінювання навчальних здобутків здобувачів вищої освіти, прийнятої у країні закладу вищої освіти-партнера, якщо в ній не передбачено застосування ЄКТС.

Навчальні дисципліни та інші види навчальної діяльності зазначаються в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти.

Перезарахування вивчених навчальних дисциплін здійснюється на підставі наданого здобувачем вищої освіти документа з переліком та результатами вивчення навчальних дисциплін, кількістю кредитів та інформацією про систему оцінювання навчальних здобутків здобувачів вищої освіти, завіреного в установленому порядку у закладі-партнері.

Загальний час навчання в закладі-партнері за відповідною програмою не повинен складати менше ніж 60% навчального часу нормативної частини відповідної програми (навчального семестру, навчального року).

Перезараховані курси (навчальні дисципліни) заносяться в навчальну картку й залікову книжку здобувача вищої освіти в деканаті навчально-наукового інституту, в якому він навчається або в індивідуальний план здобувачів третього освітньо-кваліфікаційного рівня доктора філософії у відділі організації проведення підготовки та атестації аспірантів та докторантів.

Перезараховуються курси (навчальні дисципліни), які вивчалися в навчальному закладі-партнері, якщо пройдений час після їх вивчення не перевищує 5 років.

4.2. У разі підвищення кваліфікації шляхом неформальної або інформальної освіти замість документа про підвищення кваліфікації подається звіт про результати підвищення кваліфікації або творча робота, персональне розроблення електронного освітнього ресурсу, що виконані в процесі (за результатами) підвищення кваліфікації та оприлюднені на веб- сайті Університету.

Клопотання розглядається на засіданні Вченої ради Університету протягом місяця з дня його подання. Вчена рада Університету може доручити розгляд таких питань вченим радам навчально-наукових інститутів.

Для визнання результатів підвищення кваліфікації Вчена рада Університету (навчально-наукового інституту) заслуховує педагогічного або науково-педагогічного працівника щодо якості виконання програми підвищення кваліфікації, результатів підвищення кваліфікації, дотримання суб'єктом підвищення кваліфікації умов договору та повинна прийняти рішення про:

- визнання результатів підвищення кваліфікації;
- невизнання результатів підвищення кваліфікації.

У разі невизнання результатів підвищення кваліфікації Вчена рада Університету може надати рекомендації педагогічному або науково-педагогічному працівнику щодо повторного підвищення кваліфікації у інших суб'єктів підвищення кваліфікації та/або прийняти рішення щодо неможливості подальшого включення такого суб'єкта підвищення кваліфікації до плану підвищення кваліфікації Університету до вжиття ним дієвих заходів з підвищення якості надання освітніх послуг.

Обсяг підвищення кваліфікації шляхом неформальної освіти зараховується відповідно до визнаних результатів навчання, але не більше 30 годин або одного кредиту ЄКТС на рік.

5. Обов'язки та права учасників освітнього процесу, які беруть участь у програмах неформальної освіти

5.1. Обов'язки Університету щодо здобувачів вищої освіти, які беруть участь у програмах неформальної освіти, мають бути обумовлені у відповідних угодах між

зкладами-партнерами щодо програм академічної мобільності учасників освітнього процесу.

5.2. Університет зобов'язаний:

укласти угоду про співробітництво щодо реалізації програми неформальної освіти здобувачів вищої освіти між закладами вищої освіти-партнерами та узгодити навчальні програми;

забезпечити вільний і рівний доступ здобувачів вищої освіти до інформації про наявні програми неформальної освіти;

надавати здобувачам вищої освіти консультативні послуги під час оформлення документів для участі у програмах неформальної освіти;

контролювати наявність документів, що підтверджують законність перебування здобувачів вищої освіти-іноземців на території приймаючої країни.

5.3. Заклад-партнер, що приймає на навчання або стажування зобов'язаний:

зарахувати здобувача вищої освіти, направленого на навчання на визначений договором строк відповідно до норм законодавства приймаючої сторони;

створити усі необхідні умови для виконання здобувачем вищої освіти індивідуального навчального плану;

сприяти здобувачам вищої освіти у вирішенні візових, житлових та побутових проблем;

надавати можливість здобувачам вищої освіти закладу вищої освіти-партнера брати участь у наукових конференціях, симпозіумах, виставках, конкурсах, представляти свої наукові роботи для публікацій, користуватися навчальною, науковою, виробничою, культурною, спортивною базами;

контролювати наявність документів, що підтверджують законність перебування здобувачів вищої освіти-іноземців на території приймаючої країни;

після завершення навчання видати здобувачу вищої освіти документ з переліком та результатами вивчення навчальних дисциплін, кількістю кредитів та інформацією про систему оцінювання навчальних здобутків здобувачів вищої освіти.

5.4. Учасники освітнього процесу зобов'язані:

своєчасно надати необхідні документи для участі у програмі неформальної освіти;

вчасно прибути до місця проходження неформальної освіти;

під час проходження програми неформальної освіти дотримуватися законодавства країни перебування, правил внутрішнього розпорядку, Статуту та інших нормативно-правових документів закладу-партнера;

успішно пройти програму неформальної освіти за затвердженою Угодою;

після завершення програми неформальної освіти у закладі-партнері вчасно повернутися до Університету.

5.5. Учасники освітнього процесу мають право:

на безпечні та нешкідливі умови навчання;
користуватися навчальною, науковою, виробничою, культурною, спортивною базою закладів-партнерів;

брати участь у наукових конференціях, симпозіумах, виставках, конкурсах, представлення своїх наукових робіт для публікацій;

отримати документ про відповідний освітньо-кваліфікаційний рівень встановленого у закладі-партнері зразка відповідно до угоди між закладами-партнерами і Університетом щодо програм академічної мобільності.

6. Фінансування неформальної освіти

6.1. Фінансування навчання у закладах-партнерах може здійснюватися за кошти організацій, підприємств, установ тощо усіх форм власності або коштів фізичних осіб.

6.2. Університет, крім стипендіального забезпечення, інших фінансових витрат не несе.

6.3. Інші фінансові питання (плата за навчання у закладі-партнері, за проживання, харчування тощо) здобувач вищої освіти вирішує самостійно.

Проректор з навчальної роботи

А.М. Явтушенко